

KOMISJA EUROPEJSKA

MEMO

26 listopada 2018 r.

Pytania i odpowiedzi – Prawa obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa określone w umowie o wystąpieniu opublikowanej w dniu 14 listopada 2018 r.

Poniższy dokument zawiera informacje na temat praw obywateli UE w Zjednoczonym Królestwie oraz obywateli Zjednoczonego Królestwa w UE, przedstawionych w części drugiej umowy o wystąpieniu opublikowanej wspólnie przez UE i Zjednoczone Królestwo w dniu 14 listopada 2018 r.¹ Niniejszy dokument służy wyłącznie do celów informacyjnych. Przypominamy, że aby umowa o wystąpieniu mogła wejść w życie, musi być ratyfikowana zarówno przez Zjednoczone Królestwo, jak i UE.

Opis praw krajowych Zjednoczonego Królestwa oraz planowanego podejścia Zjednoczonego Królestwa do wdrożenia umowy o wystąpieniu opiera się na informacjach, które obecnie posiadamy.

Spis treści

1.	Okres przejściowy.....	3
2.	Zakres umowy.....	4
•	<i>Warunki dotyczące pobytu, które muszą zostać spełnione, aby dana osoba została objęta umową o wystąpieniu.....</i>	5
•	<i>Przypadki szczególne.....</i>	8
•	<i>Przepisy w odniesieniu do nieobecności będące podmiotem umowy o wystąpieniu</i>	10
3.	Członkowie rodziny	11
4.	Prawa pobytu.....	16

¹ https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

• <i>Zarządzanie umową o wystąpieniu</i>	19
5. Przepisy dotyczące wjazdu i wyjazdu	22
6. Przepisy dotyczące przestępstw i nadużyć.....	23
7. Procedury administracyjne.....	25
8. Kwalifikacje zawodowe	34
• <i>Kwalifikacje zawodowe w obecnych przepisach UE</i>	34
• <i>Kwalifikacje zawodowe w umowie o wystąpieniu</i>	36
9. Ubezpieczenie społeczne.....	39
10. Przydatne linki.....	46

1. Okres przejściowy

Okres przejściowy: co to jest i w jaki sposób to funkcjonuje?

[Unijne prawo dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii](#) nadal będzie miało zastosowanie w okresie przejściowym (nazywanym przez rząd Zjednoczonego Królestwa „okresem wdrażania”).

Jeżeli umowa o wystąpieniu zostanie ratyfikowana, okres przejściowy rozpocznie się w dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa (tj. 30 marca 2019 r. – dzień brexitu) i ma zakończyć się dnia 31 grudnia 2020 r.[*]

Z punktu widzenia swobodnego przemieszczania się, wszystkie prawa będą obowiązywać do końca 2020 r., tak jakby Zjednoczone Królestwo nadal było członkiem Unii Europejskiej. Oznacza to, że obywatele UE będą mogli korzystać z unijnych praw do swobodnego przemieszczania się w Zjednoczonym Królestwie do końca 2020 r. To samo dotyczy obywateli Zjednoczonego Królestwa w UE.

[] Umowa o wystąpieniu przewiduje możliwość przedłużenia okresu przejściowego za obopólną zgodą UE i Zjednoczonego Królestwa.*

Czy osoby, które przybędą do państwa przyjmującego w okresie przejściowym, będą traktowane w taki sam sposób jak osoby, które przybyły przed dniem 30 marca 2019 r.?

Osobom tym przysługiwać będą dokładnie takie same prawa wynikające z umowy o wystąpieniu jak osobom, które przybyły do państwa przyjmującego przed brexitem. Ich prawa będą podlegać także takim samym restrykcjom i ograniczeniom.

Czy będzie można wymagać zameldowania się od osób, które przybędą do państwa przyjmującego w okresie przejściowym?

Jest to dozwolone [w świetle prawa UE](#). Wszystkie państwa członkowskie i Zjednoczone Królestwo mogą zdecydować, że wszyscy mają obowiązek zameldowania się po upływie trzech miesięcy od ich przyjazdu.

Czy brexit jest opóźniony z powodu okresu przejściowego?

Nie. Zjednoczone Królestwo przestanie być członkiem UE w dniu brexitu. Zgodnie z ustaleniami [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#) będą jednak wciąż obowiązywać w okresie przejściowym. Okres ten ma zakończyć się dnia 31 grudnia 2020 r.

2. Zakres umowy

Kogo będzie dotyczyć umowa o wystąpieniu?

Z końcem okresu przejściowego obywatele UE i obywatele Zjednoczonego Królestwa muszą przebywać w państwie przyjmującym legalnie, zgodnie z [unijnymi przepisami dotyczącymi swobodnego przemieszczania się obywateli UE](#).

Merytoryczne warunki pobytu są takie same jak warunki przewidziane na mocy [obecnych przepisów unijnych](#). Decyzje w sprawie przyznania nowego statusu pobytu na podstawie umowy o wystąpieniu będą podejmowane z zastosowaniem obiektywnych kryteriów określonych w tej umowie (tj. bez swobody uznania) i na podstawie dokładnie takich samych warunków, jak warunki określone w [dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się](#) (art. 6 i 7 przyznają prawo pobytu do pięciu lat osobom, które pracują lub mają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne; art. 16–18 przyznają prawo stałego pobytu osobom, które przebywały legalnie przez okres pięciu lat).

Umowa o wystąpieniu nie wymaga, aby dana osoba była fizycznie obecna w państwie przyjmującym z końcem okresu przejściowego – dopuszczalne są czasowe nieobecności, które nie mają wpływu na prawo pobytu, oraz dłuższe nieobecności, które nie mają wpływu na prawo stałego pobytu. Szczegółowe informacje na temat nieobecności można znaleźć [tutaj](#).

Unijne prawo w zakresie swobodnego przemieszczania się obywateli Unii – czego ono dotyczy?

W świetle obowiązujących przepisów UE obywatele UE (i członkowie ich rodzin) korzystają z prawa pobytu w państwie członkowskim innym niż państwo, którego są obywatelami, na mocy różnych instrumentów prawa UE:

- a) [Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#) (art. 21, 45, 49 lub 56);
- b) [dyrektywa w sprawie swobodnego przemieszczania się](#);
- c) [rozporządzenie w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii](#).

W większości przypadków szczegółowe przepisy dotyczące przemieszczających się obywateli UE można znaleźć w [dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się](#). To powinno być punktem wyjściowym dla zwiększenia wiedzy na temat:

- nabytych praw i przywilejów;
- praw członków rodziny;
- warunków związanych z prawem pobytu;
- procedur administracyjnych; oraz
- zabezpieczeń chroniących prawo pobytu.

- Warunki dotyczące pobytu, które muszą zostać spełnione, aby dana osoba została objęta umową o wystąpieniu

Jestem Czeszką i przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa dwa lata temu. Pracuję w miejscowym szpitalu. Czy mogę pozostać w Zjednoczonym Królestwie, kiedy państwo to opuści UE?

Tak. [Przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#) będą obowiązywały do końca okresu przejściowego. Umowa o wystąpieniu stanowi, że po tym terminie będzie Pani mogła pozostać w Zjednoczonym Królestwie, jeżeli będzie Pani w dalszym ciągu pracować (albo jeżeli będzie Pani na przykład pozostawać bez pracy w sposób niezamierzony w rozumieniu [art. 7 ust. 3 dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się](#), rozpocznie Pani pracę na własny rachunek, zostanie Pani studentką lub osobą poszukującą pracy).

Zachowa Pani prawo do pobytu po zakończeniu okresu przejściowego: zachowa Pani swoje prawo pobytu na zasadniczo takich samych warunkach merytorycznych, jak te przewidziane w [przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), ale będzie Pani musiała złożyć w tym celu wniosek do organów brytyjskich o przyznanie nowego statusu pobytu. Po pięciu latach legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie Pani mogła ubiegać się o zmianę swojego statusu na pobyt stały, który daje więcej praw i lepszą ochronę.

Jestem Brytyjczykiem, mieszkam i pracuję w Luksemburgu. Czy muszę kontynuować pracę, żeby zachować moje prawa w tym kraju?

Umowa o wystąpieniu chroni obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa przebywających w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa zgodnie z warunkami, od których uzależniają prawo pobytu [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#). Warunki te są spełnione, jeżeli obywatele UE i obywatele Zjednoczonego Królestwa:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek; lub
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne; lub
- są członkami rodziny innej osoby, która spełnia powyższe warunki; lub
- nabyli już prawo stałego pobytu (i tym samym nie podlegają już żadnym warunkom).

Możliwe jest przechodzenie między tymi kategoriami (na przykład w przypadku porzucenia pracy celem rozpoczęcia studiów). Zachowa Pan swoje prawa, dopóki będzie Pan spełniać warunki dla co najmniej jednej kategorii.

Czy obywatelom UE, którzy przybędą do Zjednoczonego Królestwa w poszukiwaniu pracy na kilka miesięcy przed końcem okresu przejściowego, będzie przysługiwać jakakolwiek ochrona?

Tak. Obywatele UE przebywający w Zjednoczonym Królestwie, którzy przed zakończeniem okresu przejściowego będą nadal poszukiwać pracy, będą mieli prawo – tak jak dzisiaj – pozostać w tym państwie przez okres sześciu miesięcy od dnia przyjazdu (lub dłużej, jeżeli istnieje realna szansa, że zostaną zatrudnieni). Po upływie tego okresu osoby te będą musiały opuścić Zjednoczone Królestwo, chyba że znalazły zatrudnienie lub posiadają wystarczające środki finansowe, aby się utrzymać.

Jestem obywatelem duńskim. Przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa dwa lata temu, ale nie znalazłem pracy. Teraz skończyły mi się pieniądze. Czy będę mógł zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego?

Umowa o wystąpieniu chroni obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa przebywających w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa zgodnie z warunkami, od których uzależniają prawo pobytu [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#). Warunki te są spełnione, jeżeli obywatele UE:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek; lub
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne; lub
- są członkami rodziny innego obywatela UE, który spełnia powyższe warunki; lub
- nabyli już prawo stałego pobytu (i tym samym nie podlegają już żadnym warunkom).

Obywatelom UE niespełniającym tych warunków w chwili zakończenia okresu przejściowego nie będzie przysługiwać na mocy umowy o wystąpieniu prawo do legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, a ich sytuacja będzie zależeć od tego, czy władze tego państwa zdecydują się przyznać im korzystniejsze traktowanie niż mogłaby tego wymagać umowa o wystąpieniu.

Zobowiązanie Zjednoczonego Królestwa do rezygnacji z warunku dotyczącego pełnego ubezpieczenia zdrowotnego jest jednostronne i niewiążące. Ile jest ono warte?

Celem umowy o wystąpieniu jest ochrona praw wynikających z [obecnych przepisów UE](#).

Pełne ubezpieczenie zdrowotne stanowi warunek legalnego pobytu osób samowystarczalnych, który jest wyraźnie określony w [art. 7 ust. 1 lit. b\) dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się](#). Zjednoczone Królestwo poinformowało, że rozpatrując wniosek

o przyznanie nowego statusu pobytu, nie będzie stosować warunku dotyczącego pełnego ubezpieczenia zdrowotnego ani badać, czy dana osoba *rzeczywiście pracuje*².

Jestem obywatelem brytyjskim mieszkającym w Hiszpanii. Czy będę potrzebował ubezpieczenia zdrowotnego, aby zostać w Hiszpanii po zakończeniu okresu przejściowego?

Zgodnie z [prawem UE](#) Hiszpania może wymagać, aby osoby samowystarczalne (w tym także emeryci) oraz studenci, którzy pragną kontynuować swój pobyt, a którzy nie uzyskali jeszcze prawa stałego pobytu, posiadali ubezpieczenie zdrowotne.

Jestem obywatelką brytyjską i mieszkam w Londynie, ale dojeżdżam do pracy do Paryża. Czy będę mogła kontynuować pracę we Francji po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak. Umowa o wystąpieniu chroni także tzw. pracowników przygranicznych. Pracownik przygraniczny jest osobą, która pracuje lub prowadzi działalność gospodarczą w jednym państwie, a mieszka w innym państwie. Będzie Pani mogła kontynuować pracę w Paryżu, mieszkając w Londynie. Będzie miała Pani możliwość złożenia wniosku do władz francuskich o wydanie nowego dokumentu, który poświadczy, że jest Pani pracownikiem przygranicznym chronionym przez umowę o wystąpieniu. Dokument ułatwi Pani podróżowanie do Francji, kontynuowanie tam pracy, a także wracanie do Zjednoczonego Królestwa.

Jestem obywatelem jednego z 27 państw członkowskich UE i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie od 2005 r. Uzyskałem dokument stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Czy po zakończeniu okresu przejściowego cokolwiek się dla mnie zmieni?

Będzie Pan musiał ubiegać się o nowy status stałego pobytu na mocy prawa Zjednoczonego Królestwa (*tzw. status osoby osiedlonej*). Jednak skoro uzyskał Pan już dokument stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy obowiązujących [przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), procedura administracyjna będzie prosta. Będzie Pan musiał tylko przedstawić ważny paszport lub dowód osobisty, udowodnić, że wciąż mieszka Pan w Zjednoczonym Królestwie i złożyć oświadczenie dotyczące uprzedniej karalności. Procedura ta nie podlega żadnym opłatom.

² Zob. pkt 11 noty technicznej Zjednoczonego Królestwa z dnia 8 listopada w sprawie procedur administracyjnych, dostępnej na stronie <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.

Jestem obywatelem brytyjskim. Dwa lata temu przyjechałem do Niemiec, żeby pracować w firmie budowlanej. Niestety, niedawny wypadek przy pracy sprawił, że jestem trwale niezdolny do pracy. Czy będę musiał wyjechać z Niemiec po zakończeniu okresu przejściowego?

Nie. Osoby, które musiały przestać pracować na skutek trwałej niezdolności do podjęcia zatrudnienia spowodowanej wypadkiem przy pracy, uzyskują prawo stałego pobytu na podstawie [przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#). Prawo to będzie chronione również po zakończeniu okresu przejściowego.

Jestem Brytyjką i pracuję w Holandii od 1995 r. Planuję przejść na emeryturę w 2023 r. Chcę się dowiedzieć, czy będę mogła zostać w tym kraju po przejściu na emeryturę.

Tak. Jako osoba, która przepracowała w Holandii wymagany, co najmniej pięcioletni okres, uzyskała Pani już prawo stałego pobytu i nie podlega w związku z tym żadnym dodatkowym warunkom (takim jak obowiązek kontynuowania pracy).

- *Przypadki szczególne*

Wiele lat temu przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa, żeby podjąć pracę. W kwestii praw do pobytu polegałam na moim słowackim obywatelstwie. Ostatnio uzyskałam obywatelstwo brytyjskie. Obecnie mam podwójne obywatelstwo: słowackie i brytyjskie. Jaki będzie mój status?

Posiadane obywatelstwo brytyjskie zapewnia Pani bezwarunkowe prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Od czasu naturalizacji Pani pobyt w Zjednoczonym Królestwie nie podlega już [przepisom dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się](#). Ponieważ Pani pobyt odbywał się na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się ze względu na obywatelstwo słowackie, zapewnia to Pani również objęcie umową o wystąpieniu. Będzie Pani mogła w związku z tym powoływać się na umowę o wystąpieniu np. w odniesieniu do prawa do łączenia rodzin.

Jestem Brytyjczykiem i mieszkam z rodziną we Włoszech. Jak rozumiem, moje prawo do pozostania we Włoszech będzie chronione, ale czy będę miał prawo powrócić do Zjednoczonego Królestwa z moją rodziną, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Surinder Singh*?

Umowa o wystąpieniu chroni prawa osób, które skorzystały z przysługującego im prawa do swobodnego przemieszczania się i osiedlania w państwie członkowskim innym niż to, którego obywatelstwo posiadają.

Nie chroni ona osób mieszkających w państwie, którego obywatelstwo posiadają, niezależnie od tego, czy powrócą one do kraju pochodzenia przed zakończeniem okresu przejściowego czy po jego zakończeniu. Właściwe prawo krajowe Zjednoczonego Królestwa określi, czy członkowie Pana rodziny będą mogli mieszkać z Panem w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem Portugalczykiem i przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa wiele lat temu, żeby dołączyć do mojej żony, która jest Brytyjką. Ze względu na swoją niepełnosprawność żona wymaga mojej pomocy i opieki. Myślę, że mój pobyt w Zjednoczonym Królestwie jest legalny, ale nie jestem pewien, czy na mocy umowy o wystąpieniu będzie przysługiwać mi jakakolwiek ochrona z końcem okresu przejściowego.

Gwarancję ochrony praw na mocy umowy o wystąpieniu będą mieli tylko ci obywatele UE, którzy mieszkali w Zjednoczonym Królestwie w chwili zakończenia okresu przejściowego i spełniali warunki, od których uzależniają prawo pobytu [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#).

Jeżeli spełni Pan wszystkie warunki pobytu jako samowystarczalny obywatel UE, może Pan zostać w Zjednoczonym Królestwie na mocy umowy o wystąpieniu także po zakończeniu okresu przejściowego.

Jeżeli przebywa Pan w Zjednoczonym Królestwie na podstawie przepisów krajowych (wyłącznie jako członek rodziny obywatela Zjednoczonego Królestwa), będzie mógł Pan pozostać na podstawie tych przepisów krajowych, na które brexit nie ma wpływu.

Jestem Meksykanką i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie z moją pięcioletnią córką posiadającą obywatelstwo brytyjskie, będąc jej głównym opiekunem zgodnie z zasadą sformułowaną w wyroku w sprawie *Ruiz Zambrano*. Czy będę mogła zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego?

Gwarancję ochrony praw na mocy umowy o wystąpieniu będą mieli tylko ci, którzy mieszkali w Zjednoczonym Królestwie w chwili zakończenia okresu przejściowego i spełniali warunki, od których uzależniają prawo pobytu [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#).

Umowa o wystąpieniu nie dotyczy osób, które przebywają w Zjednoczonym Królestwie wyłącznie na podstawie obywatelstwa UE ich brytyjskich członków rodziny. Status pobytu po zakończeniu okresu przejściowego będzie określany przez krajowe przepisy brytyjskie.

- *Przepisy w odniesieniu do nieobecności będące podmiotem umowy o wystąpieniu*

Pochodzę z Grecji i przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa dwa lata temu, żeby podjąć studia. W ubiegłym roku studiowałem przez pięć miesięcy we Włoszech w ramach programu Erasmus+, po czym wróciłem na brytyjski uniwersytet. Mam nadzieję, że ten wyjazd nie wpłynie na moje prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie!

Ten przejściowy okres nieobecności nie wpłynie na prawa przysługujące Panu w Zjednoczonym Królestwie. Obowiązujące obecnie [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#) stanowią, że okresy nieobecności nieprzekraczające sześciu miesięcy w roku nie naruszają ciągłości pobytu. Gwarancje te są również zawarte w umowie o wystąpieniu.

Jestem obywatelem brytyjskim i uzyskałem prawo do stałego pobytu w Finlandii na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się w 2010 r. W marcu 2017 r. wyjechałem z Finlandii, aby studiować w Grecji. Czy muszę wrócić do Finlandii przed końcem okresu przejściowego, aby nie stracić mojego prawa do pobytu w tym kraju?

Nie. Ponieważ posiadał Pan prawo stałego pobytu w Finlandii przed wyjazdem, jest Pan objęty umową o wystąpieniu, jeżeli wróci Pan w ciągu pięciu lat od wyjazdu (czyli do marca 2022 r.). Będzie Pan musiał jednak ubiegać się w Finlandii o nowy status stałego pobytu na mocy umowy o wystąpieniu. Wniosek w tym celu należy złożyć do dnia 30 czerwca 2021 r. (sześć miesięcy po zakończeniu okresu przejściowego). Zob. sekcja 7 na temat procedur administracyjnych.

3. Członkowie rodziny

Jestem Brytyjczykiem, a mój tata, który również jest Brytyjczykiem, pracuje w Portugalii. Mieszkam z tatą i chodzę do portugalskiej szkoły. Czy będę mógł zostać w Portugalii?

Tak. Będzie mógł Pan zostać z tatą. Umowa o wystąpieniu zapewnia wszystkim członkom rodziny obywatela UE lub Zjednoczonego Królestwa, którzy z końcem okresu przejściowego przebywali z nim legalnie na terytorium Zjednoczonego Królestwa lub UE, prawo pobytu na takich samych warunkach, jakie obowiązywały przed końcem okresu przejściowego niezależnie od ich obywatelstwa, o ile przestrzegane są wymogi ubiegania się o prawo pobytu w Portugalii.

Jestem Koreanką. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa, żeby zamieszkać z mężem z Łotwy, ale nasze małżeństwo przechodzi teraz kryzys. Chcę wnieść pozew o rozwód, ale obawiam się konsekwencji, jakie może to mieć dla mojego prawa pobytu po zakończeniu okresu przejściowego.

Umowa o wystąpieniu odwzorowuje unijne [przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się](#) osób, które chronią już – pod pewnymi warunkami – małżonków nieposiadających unijnego obywatelstwa, którzy rozwodzą się z obywatelem UE. Jeżeli małżeństwo trwało co najmniej trzy lata przed rozwodem i żyła Pani w tym czasie w Zjednoczonym Królestwie przez co najmniej rok, może Pani zostać również po zakończeniu okresu przejściowego, jeżeli złoży Pani wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Kiedy rozwód stanie się prawomocny, musi spełnić Pani warunki, od których uzależniają prawo pobytu [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#), tak samo, jak gdyby była Pani obywatelką UE. Po pięciu latach nieprzerwanego legalnego pobytu będzie Pani mogła ubiegać się o prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Razem z moją partnerką ze Słowacji mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Planowaliśmy, że niedługo będziemy mieć dziecko. Czy powinniśmy przyspieszyć nasze plany, tak żeby dziecko urodziło się jeszcze przed zakończeniem okresu przejściowego?

Nie muszą się Państwo śpieszyć. Umowa o wystąpieniu zapewnia, że dzieci urodzone w rodzinach obywateli UE przebywających w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego lub po jego zakończeniu, będą miały możliwość zostania, jeżeli złożą Państwo wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie razem z moim mężem, który pochodzi z Rumunii. Wydano mi unijną kartę pobytową. Czy będę mogła zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak, może Pani zostać, jeżeliłoży Pani wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Umowa o wystąpieniu chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Będą oni mogli pozostać w tym kraju, ale konieczne będzie złożenie wniosku o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem Niemką i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie z adoptowanym dzieckiem. Czy będziemy mogli zostać razem?

Tak, będzie Pani mogła zostać razem ze swoim dzieckiem. Umowa o wystąpieniu chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Dzieci przysposobione są traktowane w taki sam sposób jak dzieci biologiczne.

W przypadku dzieci urodzonych po zakończeniu okresu przejściowego, umowa o wystąpieniu wymaga, aby rodzic zamieszkały w państwie przyjmującym sprawował opiekę nad dzieckiem. Czy umowa chroni tylko osoby rozwiedzione?

Nie. Opieka zdefiniowana jest w umowie o wystąpieniu bardzo szeroko. Odnosi się to również do prawa do opieki z mocy prawa, orzeczenia sądowego lub umowy między rodzicami.

Kilka lat temu zwróciłam się do organów Zjednoczonego Królestwa o zgodę na dołączenie do mojej szwedzkiej kuzynki mieszkającej w Edynburgu, ponieważ pozostawałam na jej utrzymaniu. Władze brytyjskie zgodziły się na mój przyjazd i wydały mi unijną kartę pobytową. Jaka będzie moja sytuacja?

Może Pani zostać, jeżeliłoży Pani wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Umowa o wystąpieniu chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Będą oni mogli pozostać w tym kraju, ale konieczne będzie złożenie wniosku o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Przyznano mi wizę wjazdową, abym mogła dołączyć do mojej brytyjskiej cioci mieszkającej w Szwecji. Moja ciocia wspiera mnie finansowo od kiedy moi rodzice zmarli. Mój wniosek o zezwolenie na pobyt nie został rozpatrzony do końca okresu przejściowego. Jaka będzie moja sytuacja?

Zgodnie z [przepisami unijnymi dotyczącymi swobodnego przemieszczania się](#), Pani wniosek zostanie rozpatrzony na podstawie szwedzkich przepisów krajowych, a Pani wjazd i pobyt na terenie Szwecji powinien zostać ułatwiony. Jeżeli władze szwedzkie przyznają Pani prawo pobytu, będzie Pani objęta umową o wystąpieniu. Ewentualna odmowa musi być w pełni uzasadniona i podlega odwołaniu.

Jestem niepozostającym w związku małżeńskim partnerem obywatela bułgarskiego, który mieszka w Zjednoczonym Królestwie. Planuję do niego dołączyć, ale mogę to zrobić dopiero za cztery lata ze względu na zobowiązania zawodowe, jakie mam w swoim kraju – Kanadzie. Czy będę mógł dołączyć do niego także po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak. Umowa o wystąpieniu chroni partnerów pozostających w trwałym związku partnerskim z obywatelem UE, którzy nie mieszkają z tym partnerem w Zjednoczonym Królestwie pod koniec okresu przejściowego. Będzie Pan mógł dołączyć do swojego partnera w Zjednoczonym Królestwie, pod warunkiem że w chwili przyjazdu będzie Pan nadal pozostawać z nim w trwałym związku partnerskim i Pana partner otrzyma nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem bratankiem obywatela Czech, który mieszka w Zjednoczonym Królestwie. Planuję do niego dołączyć, ale mogę to zrobić dopiero za cztery lata, ponieważ nie chcę przerywać studiów w swoim kraju. Czy będę mógł dołączyć do niego także po zakończeniu okresu przejściowego?

Umowa o wystąpieniu nie chroni członków dalszej rodziny obywateli UE (z wyjątkiem osób pozostających w trwałym związku partnerskim), którzy nie mieszkali ze swoim krewnym lub powinowatym pod koniec okresu przejściowego. Jeśli postanowi Pan dołączyć do swojego krewnego po zakończeniu okresu przejściowego, będzie Pan podlegał przepisom imigracyjnym Zjednoczonego Królestwa.

Jestem duńskim studentem w Cardiff. Moja żona mieszka za granicą razem z naszym małym dzieckiem. Chcieliby dołączyć do mnie, kiedy skończę studia i znajdę pracę. Czy będą mieli taką możliwość po zakończeniu okresu przejściowego, czy powinniśmy przyspieszyć nasze plany?

Będą oni mogli dołączyć do Pana także po zakończeniu okresu przejściowego. Umowa o wystąpieniu chroni nie tylko tych członków bliskiej rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, lecz również osoby będące członkami rodziny obywatela UE w chwili zakończenia okresu przejściowego, które nie mieszkały w Zjednoczonym Królestwie. Pana żona i dziecko będą mogli dołączyć do Pana także po zakończeniu okresu przejściowego, jeżeli wciąż będą Państwo małżeństwem w chwili, gdy Pańska żona przyjedzie do Zjednoczonego Królestwa, a Pan otrzyma nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Jestem niezamężna, ale mam nadzieję, że w przyszłości wyjdę za mąż. Przewiduję, że nastąpi to raczej po okresie przejściowym. Czy mój przyszły mąż będzie mógł dołączyć do mnie w Zjednoczonym Królestwie? Jaka będzie sytuacja, gdy będziemy mieli dziecko?

Pani przyszły małżonek nie będzie mógł dołączyć do Pani na podstawie umowy o wystąpieniu, ponieważ nie chroni ona osób, które poślubią obywatela UE po zakończeniu okresu przejściowego. Wszyscy przyszli małżonkowie będą musieli zastosować się do przepisów imigracyjnych Zjednoczonego Królestwa. Dzieci, które urodzą się w przyszłości, będą mogły dołączyć do obywatela UE mieszkającego w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, o ile rodzic ten będzie sprawować opiekę nad dzieckiem.

Jestem Argentynką pracującą w Zjednoczonym Królestwie, gdzie mieszkam z moim sześciolatnim synem narodowości chorwackiej oraz dwuletnią córką narodowości argentyńskiej. Czy będziemy mogli zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego?

Wszyscy możecie zostać, jeżeli Pani i Pani syn spełniacie warunki legalnego pobytu i otrzymacie nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Umowa o wystąpieniu gwarantuje, że nie tylko obywatele UE (np. Pani syn), ale także członkowie rodziny spoza UE (np. Pani i Pani córka), których obecność jest konieczna, aby Pani syn nie został pozbawiony prawa do pobytu zagwarantowanego mu w umowie o wystąpieniu, mogą zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego.

Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie jako główna opiekunka mojego polskiego, studiującego tutaj syna. Mój partner pochodzenia polskiego, który pracował w Zjednoczonym Królestwie, opuścił nas. Czy ja mogę zostać?

Umowa o wystąpieniu daje Pani prawo do mieszkania w Zjednoczonym Królestwie, aż do momentu, w którym Pani syn ukończy studia. Utrzyma Pani to prawo co najmniej do momentu osiągnięcia pełnoletności przez Pani syna oraz prawdopodobnie tak długo, jak będzie on potrzebował Pani obecności i opieki w celu ukończenia studiów. Proszę pamiętać, że istnieje możliwość, iż nie będzie mogła Pani zostać na stałe w Zjednoczonym Królestwie.

4. Prawa pobytu

Jestem Cypryjką i mieszkam w Londynie z moją mamą, która pracuje jako inżynier. Chodzę jeszcze do szkoły, ale w przyszłości chciałabym otworzyć własną kwiaciarnię. Czy po zakończeniu nauki w szkole będę mogła pozostać w Zjednoczonym Królestwie i zacząć pracę?

Tak. Będziesz mieć nie tylko możliwość pozostania w Zjednoczonym Królestwie, ale zachowasz też swobodę wyboru, jaką przyznają obecnie obywatelom UE [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się osób](#). Będziesz mogła pracować, uczyć się, prowadzić działalność gospodarczą albo pozostać w domu i opiekować się swoją rodziną. Twoje prawa nie ulegną zmianie po rozpoczęciu pracy.

Pochodzę ze Słowenii. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa trzy lata przed zakończeniem okresu przejściowego i od tego czasu pracuję na własny rachunek. Czy będę mogła uzyskać prawo stałego pobytu w tym kraju, a jeżeli tak, to pod jakimi warunkami?

Po pięciu latach legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (obejmującego lata przed zakończeniem okresu przejściowego i po jego zakończeniu) będzie Pani mieć możliwość ubiegania się o nowy status stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Umowa o wystąpieniu chroni obywateli UE przebywających w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa zgodnie z warunkami, od których uzależniają prawo pobytu [przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się](#). Generalnie pobyt obywateli UE jest legalny, jeżeli:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek; lub
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne (włącznie ze studentami); lub
- są członkami rodziny obywatela UE, który spełnia powyższe warunki.

Po pięciu latach nieprzerwanego legalnego pobytu będzie Pani mogła ubiegać się o nowy status stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem Brytyjczykiem i od dziewięciu lat mieszkam w Finlandii razem z moimi rodzicami. Oboje rodzice pracują. Czy mam jakiegokolwiek prawa do pobytu w Finlandii po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak. Jako osoba, która mieszkała w innym państwie członkowskim UE przez wymagany, co najmniej pięcioletni, okres, uzyskał Pan już prawo stałego pobytu i nie podlega ono w związku z tym żadnym dodatkowym warunkom (np. uzależniającym prawo pobytu od pozostawiania

członkiem rodziny). Prawo to jest zapewnione Panu na mocy umowy o wystąpieniu, o ile przestrzegane są wymogi ubiegania się o prawo pobytu w Finlandii.

Jestem Estończykiem i studiuje na uniwersytecie w Zjednoczonym Królestwie. Jeżeli wszystko pójdzie dobrze, skończę studia w 2022 r. Czy będę mógł zostać w Zjednoczonym Królestwie i szukać tam pracy?

Tak. Będzie mógł Pan zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego tak jak obecnie, jako student, pracownik lub osoba prowadząca działalność gospodarczą, jeżeli złoży Pan wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Po pięciu latach pobytu będzie Pan mógł ubiegać się o nowy status stałego pobytu na mocy prawa Zjednoczonego Królestwa. Obywatele UE będą w dalszym ciągu cieszyć się swobodą zmiany rodzaju aktywności. Studenci będą mogli rozpocząć pracę (stając się pracownikami), pracownicy będą mogli przejść na emeryturę (stając się osobami samowystarczalnymi), a osoby samowystarczalne będą mogły rozpocząć studia itd.

Jestem Maltanką i mam prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, gdzie urodziłam się i wychowałam. Niedługo kończę studia i otrzymałam już świetną ofertę pracy na Słowacji. Pracodawca oferuje mi trzyletnią umowę, ale boję się, że jeśli opuszczę Zjednoczone Królestwo, to nie będę już mogła wrócić. Proszę o pomoc w wyjaśnieniu moich wątpliwości!

Po złożeniu wniosku i uzyskaniu nowego stałego statusu pobytu od władz Zjednoczonego Królestwa będzie Pani mogła opuścić kraj na okres maksymalnie pięciu lat, a następnie powrócić, nie tracąc tego statusu. Zasada pięciu lat chroni również obywateli, którzy nie byli obecni w państwie przyjmującym z końcem okresu przejściowego, jeżeli złożyli oni wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Pochodzę z Węgier i mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 15 lat. Mam nadzieję, że będę mógł tu zostać po zakończeniu okresu przejściowego. Czy mogą Państwo potwierdzić, że będę mógł na stałe zachować nabyte prawa?

Nie istnieje żadna „data wygaśnięcia”, w której ustałyby prawa nabyte. Wszystkie osoby chronione na mocy umowy o wystąpieniu zachowają swoje nabyte prawa przez całe życie.

Niektóre prawa mogą jednak wygasnąć w pewnych okolicznościach. Na przykład nowy status stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie wygasa, jeżeli dana osoba opuści państwo przyjmujące na nieprzerwany okres dłuższy niż pięć lat.

Pochodzę z Austrii i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie od 20 lat. Otrzymuję świadczenia z pomocy społecznej. Wydaje mi się, że będę miał prawo pozostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego, ale czy nadal będę otrzymywać świadczenia, których potrzebuję?

Tak. Wszyscy obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie, którzy spełniają warunki wymagane do otrzymania nowego statusu stałego pobytu po zakończeniu okresu przejściowego, zachowują prawo do pobytu i prawo do równego traktowania. Oznacza to również, że jeżeli przed zakończeniem okresu przejściowego przysługiwały im pewne świadczenia, uprawnienia lub korzyści, będą mogli nadal z nich korzystać na takich samych zasadach.

Jestem Litwinką i studiuje na uniwersytecie w Zjednoczonym Królestwie. Czy będę zobowiązana do płacenia wyższego czesnego po zakończeniu okresu przejściowego? Czy będę mieć dostęp do pożyczek studenckich?

Wszyscy obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie, którzy spełniają warunki wymagane do otrzymania nowego statusu pobytu po zakończeniu okresu przejściowego, zachowują prawo do pobytu i równego traktowania.

W przypadku studentów, którzy rozpoczęli studia w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, oznacza to, że będą oni nadal płacić takie samo czesne jak obywatele brytyjscy. Jeżeli chodzi o dostęp do pomocy na pokrycie kosztów utrzymania, takiej jak stypendia lub pożyczki studenckie, studenci z UE objęci zakresem umowy o wystąpieniu będą w dalszym ciągu korzystać z pomocy na takich samych zasadach jak obecnie. Uprawnienia te mogą ulec zmianie, jeżeli Zjednoczone Królestwo zmieni w przyszłości politykę krajową w tym zakresie wobec własnych obywateli.

Mieszkam w Portugalii ale jestem obywatelem Zjednoczonego Królestwa, chronionym umową o wystąpieniu. Czy po zakończeniu okresu przejściowego będę mógł korzystać z prawa do swobodnego przemieszczania się w UE?

Obywatele Zjednoczonego Królestwa chronieni umową o wystąpieniu w jednym państwie członkowskim nie będą mogli powoływać się na umowę o wystąpieniu celem uzyskania prawa do swobodnego przemieszczania się do innego państwa członkowskiego, aby założyć działalność gospodarczą lub świadczyć usługi lub usługi transgraniczne na rzecz osób w innych państwach członkowskich.

Nie ma to wpływu na żadne prawa obywateli Zjednoczonego Królestwa na podstawie innych instrumentów prawa UE lub prawa krajowego.

To niesprawiedliwe, że prawa obywateli Zjednoczonego Królestwa są ograniczone do państwa członkowskiego UE, w którym mieszkali oni pod koniec okresu przejściowego, ponieważ umowa o wystąpieniu nie daje im prawa do mobilności wewnątrz UE po zakończeniu okresu przejściowego.

Obywatele Zjednoczonego Królestwa wciąż będą mieli możliwość przemieszczania się tymczasowo lub na stałe do innych państw członkowskich, jeżeli będą spełniać wymogi prawodawstwa UE w dziedzinie legalnej migracji obowiązujące obywateli państw trzecich.

Na przykład obywatele Zjednoczonego Królestwa posiadający dokument pobytowy wydany na mocy umowy o wystąpieniu przez państwo członkowskie stosujące w pełni dorobek Schengen będą mogli swobodnie przemieszczać się w strefie Schengen przez okres nieprzekraczający 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu. W dniu dzisiejszym strefa Schengen obejmuje większość państw członkowskich, z wyjątkiem Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Irlandii, Rumunii i Zjednoczonego Królestwa (Bułgaria i Rumunia znajdują się obecnie w trakcie procesu przystępowania do strefy Schengen). Z państw niebędących członkami UE – Islandia, Norwegia, Szwajcaria i Liechtenstein również przystąpiły do strefy Schengen.

Więcej informacji na temat przepisów UE dotyczących legalnej migracji można znaleźć na stronie https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en lub <http://ec.europa.eu/immigration>.

- *Zarządzanie umową o wystąpieniu*

Skąd wiemy, że Zjednoczone Królestwo nie zmieni w przyszłości swoich przepisów dotyczących nowego statusu pobytu?

Umowa o wystąpieniu jednoznacznie stanowi, że po przyznaniu obywatelom UE nowego statusu pobytu nie będzie możliwe jego cofnięcie z przyczyn innych niż wyraźnie określone w umowie o wystąpieniu (jak np. wskutek popełnienia przestępstwa).

Prawa wynikające z umowy o wystąpieniu będą wiążące na mocy prawa międzynarodowego, a obywatele UE będą mogli bezpośrednio powoływać się na nie w Zjednoczonym Królestwie. Zjednoczone Królestwo ustanowi odpowiednie przepisy krajowe, aby włączyć do swojego dorobku prawnego prawa obywateli określone w umowie o wystąpieniu.

Przepisy Zjednoczonego Królestwa określające prawa obywateli UE uzgodnione w umowie o wystąpieniu będą nadrzędne wobec innych aktów prawnych tego państwa. Oznacza to, że prawo krajowe Zjednoczonego Królestwa nie może „przypadkowo” odebrać praw chronionych na mocy umowy o wystąpieniu. Jeżeli brytyjski parlament zadecyduje w przyszłości o uchynieniu przepisów Zjednoczonego Królestwa określających prawa obywateli UE, decyzja ta stanowiłaby

naruszenie umowy o wystąpieniu i pociągnęłyby za sobą skutki określone w samej umowie i w prawie międzynarodowym.

Czy przewiduje się niezależny organ krajowy, który będzie monitorował umowę o wystąpieniu?

Wdrażanie i stosowanie postanowień umowy o wystąpieniu dotyczących praw obywateli będzie monitorowane w Zjednoczonym Królestwie przez niezależny organ krajowy.

Uprawnienia i funkcje tego organu brytyjskiego, włącznie z prawem do prowadzenia dochodzeń na podstawie skarg obywateli, zostały określone w umowie o wystąpieniu i są równoważne wynikającym z traktatów uprawnieniom Komisji. Organ ten będzie mieć również prawo do wszczęcia postępowania przed właściwymi sądami brytyjskimi w związku ze skargami obywateli celem znalezienia odpowiednich rozwiązań.

Zarówno organ ten, jak i Komisja, będą przedstawiać utworzonemu na mocy umowy o wystąpieniu specjalnemu komitetowi praw obywatelskich roczne sprawozdania ze swojej działalności związanej z wykonywaniem praw obywatelskich w ramach umowy, włącznie z liczbą oraz rodzajem otrzymanych skarg.

Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wygasną za osiem lat. Czy oznacza to, że moje prawa również wygasną po zakończeniu okresu przejściowego?

Prawa wynikające z umowy o wystąpieniu przysługują Panu przez całe życie (ale mogą wygasnąć w pewnych okolicznościach, na przykład w przypadku długotrwałej nieobecności w państwie przyjmującym).

Okres, podczas którego sądy ze Zjednoczonego Królestwa będą mogły zwracać się do Trybunału Sprawiedliwości o interpretację umowy o wystąpieniu, ograniczono do ośmiu lat, ale będzie on wystarczająco długi, aby zapewnić rozstrzygnięcie przez Trybunał Sprawiedliwości najważniejszych kwestii.

Poniższe aspekty umowy o wystąpieniu również nie są ograniczone czasowo: możliwość powoływania się przez jednostki na umowę o wystąpieniu, która jest nadrzędna wobec niezgodnych z nią krajowych przepisów lub środków lub obowiązek dostosowania się przez brytyjskie organy administracyjne i sądowe do odpowiedniego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydanego przed zakończeniem okresu przejściowego oraz należytego uwzględniania przyszłego orzecznictwa wydanego po zakończeniu okresu przejściowego.

Zauważyłam, że kryteria dotyczące pobytu będą opierać się na pojęciach prawnych określonych w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu zgodnie z ich wykładnią dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ale co wydarzy się, jeżeli Zjednoczone Królestwo nie wdroży tych przepisów prawidłowo i w związku z tym zastosuje ich niewłaściwą interpretację?

Umowa o wystąpieniu jest jasna: w przypadku, gdy kryteria pobytowe opierają się na pojęciach prawnych określonych w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu osób, muszą one być interpretowane zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przed zakończeniem okresu przejściowego.

Gdy Zjednoczone Królestwo opiera się na błędnej interpretacji pojęć zawartych w prawie unijnym, która to interpretacja jest sprzeczna z tym orzecznictwem, rozstrzygająca jest interpretacja Trybunału Sprawiedliwości.

Także po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa sądy tego państwa będą musiały należycie uwzględnić wykładnię Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w orzecznictwie przed zakończeniem okresu przejściowego.

5. Przepisy dotyczące wjazdu i wyjazdu

Czy będę mogła podróżować do Zjednoczonego Królestwa po brexicie?

Do zakończenia okresu przejściowego obywatele UE i obywatele Zjednoczonego Królestwa będą wciąż mieli możliwość swobodnego podróżowania z ważnym paszportem lub dowodem tożsamości.

Po zakończeniu okresu przejściowego obywatele UE i obywatele Zjednoczonego Królestwa, którzy mieszkali w państwie przyjmującym przed zakończeniem okresu przejściowego, będą mieli możliwość opuszczenia państwa przyjmującego i powrotu z ważnym paszportem lub dowodem tożsamości. Ich członkowie rodziny spoza UE mają takie same prawa z ważnym paszportem.

Proszę zauważyć, że po upływie pięciu lat od zakończenia okresu przejściowego państwo przyjmujące będzie uprawnione do odmowy akceptowania dowodów tożsamości, które nie spełniają wymogów międzynarodowych norm identyfikacji biometrycznej.

Zasady wjazdu do Zjednoczonego Królestwa dla innych obywateli UE (tych, którzy nie mieszkali w Zjednoczonym Królestwie pod koniec okresu przejściowego) oraz zasady wjazdu do UE dla obywateli Zjednoczonego Królestwa wykraczają poza zakres umowy o wystąpieniu.

Czy jako obywatel litewski, mieszkający w Zjednoczonym Królestwie mogę zostać objęty w przyszłości wymogiem posiadania wizy wjazdowej?

Nie – jeżeli posiada Pan ważny dokument brytyjski stwierdzający Pański nowy status pobytu na mocy umowy o wystąpieniu.

Pochodzę z Luksemburga. Nie mieszkam w Zjednoczonym Królestwie, ale regularnie je odwiedzam; czy będę potrzebować wizy wjazdowej?

Będzie to zależało od przyszłych przepisów, które zostaną wprowadzone w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego.

Jestem Brytyjczykiem i mieszkam w Bułgarii. Moja żona pochodząca z Chin właśnie rozpoczęła studia w Melbourne. Jakie przepisy wizowe będą dotyczyły jej w 2025 r., kiedy dołączy do mnie w Bułgarii?

Zakładając, że obywatele chińscy będą podlegać wymogom wizowym w 2025 r., Pańska żona nadal będzie korzystać z gwarancji przewidzianych w umowie o wystąpieniu, która zapewnia jej bezpłatne wystawienie wizy wjazdowej z zastosowaniem procedury przyspieszonej.

6. Przestępstwa i nadużycia

Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 11 lat. Kilka lat temu zostałem skazany za przestępstwo i skazany na pięć miesięcy pozbawienia wolności. Czy ta kara więzienia będzie mieć wpływ na moje prawa?

Wcześniejsza karalność może wpłynąć na prawo pobytu, zarówno na podstawie obowiązujących obecnie [przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), jak i umowy o wystąpieniu. W odniesieniu do przestępstw popełnionych przed zakończeniem okresu przejściowego stosowane będą obecne przepisy [dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się](#) (rozdział VI).

Oznacza to, że wszelkie decyzje mające wpływ na prawo pobytu w związku z przestępstwami popełnionymi przed zakończeniem okresu przejściowego będą musiały być podejmowane indywidualnie. Wydaleni będą mogli być tylko ci sprawcy, których indywidualne zachowanie stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie narażające jeden z podstawowych interesów społecznych.

Co stanie się z obywatelami UE, którzy uzyskają prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy umowy o wystąpieniu, ale popełnią później przestępstwo?

Każde przestępstwo popełnione po zakończeniu okresu przejściowego podlega przepisom prawa krajowego Zjednoczonego Królestwa.

Przepisy Zjednoczonego Królestwa stanowią obecnie, że sprawcy przestępstw, które skutkowały karą pozbawienia wolności na okres co najmniej 12 miesięcy, mogą zostać wydalen. Będą oni mieć prawo do odwołania się od decyzji o wydaleniu i do rozpatrzenia ich sprawy przez niezależny sąd.

Obawiam się, że wiele osób będzie próbować uzyskać prawo pobytu oszukańczo – pod pozorem, że obejmują ich postanowienia umowy o wystąpieniu. Jakimi zabezpieczeniami będą dysponować władze?

Do umowy o wystąpieniu włączone zostaną wszystkie obecne zabezpieczenia, jakimi dysponują państwa członkowskie na mocy [unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), aby chronić się przed nadużyciami i oszustwami. Państwa będą mogły zastosować niezbędne środki w celu odmowy, zniesienia lub wycofania jakiegokolwiek prawa przyznanego umową o wystąpieniu w przypadku nadużycia praw lub oszustw, na przykład małżeństw fikcyjnych, fałszerstwa dokumentów lub nieprawdziwego przedstawienia faktu istotnego dla prawa do

pobytu. Wszelkie środki tego typu muszą być proporcjonalne i dawać możliwość odwołania się od nich na drodze sądowej.

Czy decyzje władz Zjednoczonego Królestwa oparte na przepisach dotyczących nadużycia praw będą skutkować utratą prawa do odwołania się?

Nadużycia lub oszustwa mogą prowadzić do utraty prawa pobytu, ale nigdy prawa do odwołania. Państwo przyjmujące może ograniczyć prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli UE, którym udowodniono nadużycia [prawa UE](#) (takie jak małżeństwa fikcyjne). Po dowiedzeniu nadużycia lub oszustwa przez władze krajowe sprawcom przysługują pełne prawa do odwołania się od takiej decyzji, ograniczającej ich prawo pobytu z powyższych względów, w tym prawo do pozostania w danym państwie do czasu rozpatrzenia odwołania w granicach określonych w art. 31 ust. 2 [dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się](#).

Umowa o wystąpieniu stanowi, że organy Zjednoczonego Królestwa będą mogły systematycznie przeprowadzać kontrole bezpieczeństwa i sprawdzać karalność wszystkich osób ubiegających się o nowy status pobytu w tym państwie. Czy jest to możliwe?

Tak. Brexit to bardzo szczególna sytuacja, ponieważ władze Zjednoczonego Królestwa będą musiały podjąć decyzję o fundamentalnym znaczeniu: czy osobom tym, na podstawie umowy o wystąpieniu, powinien dożywotnie przysługiwać nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie?

W tym kontekście Zjednoczone Królestwo powinno wprowadzić nową procedurę dla osób ubiegających się o nowy status pobytu lub stosować wyłącznie brytyjskie przepisy imigracyjne. Oznacza to, że po zakończeniu okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo będzie mogło wydalić sprawców będących obywatelami UE, którzy popełnili przestępstwo przed zakończeniem okresu przejściowego, tylko wówczas, gdy ma taką prawną możliwość w obecnej chwili.

Mam mandaty za przekroczenie prędkości oraz złe parkowanie w Zjednoczonym Królestwie i nie są one wpisane do rejestru karnego. Czy muszę ujawnić je władzom Zjednoczonego Królestwa?

Nie, musi ujawnić Pan wyłącznie wyroki skazujące, które są wpisane do rejestru karnego.

7. Procedury administracyjne

Wprowadzono nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie zwany „statusem osoby osiedlonej”. Czy status ten będzie dotyczyć obywateli UE po zakończeniu okresu przejściowego i co on konkretnie oznacza?

Wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin mieszkający w Zjednoczonym Królestwie będą musieli złożyć wniosek o nowy status pobytu w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia okresu przejściowego, aby móc zostać w Zjednoczonym Królestwie.

Władze Zjednoczonego Królestwa przedstawiają informacje dla obywateli UE i członków ich rodziny na specjalnej stronie internetowej <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Jako obywatel UE mieszkający w Wielkiej Brytanii nie muszą się obecnie ubiegać o dokument pobytowy. Czy będą do tego zobowiązani po zakończeniu okresu przejściowego? Jeżeli tak, to dlaczego?

W przeciwieństwie do obecnej sytuacji wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin zamieszkujący w Zjednoczonym Królestwie będą musieli uzyskać nowy status pobytu na mocy prawa brytyjskiego jako podstawę prawną ich dalszego zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie. W ten sposób będzie Pan mógł potwierdzić swój status pobytu nie tylko wobec władz Zjednoczonego Królestwa czy policji, ale także wobec pracodawców, banków, wynajmujących lub innych osób.

Czy nabycie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie oznaczać dla obywateli UE utratę obecnych praw?

Warunki merytoryczne, na podstawie których obywatele będą nabywali nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie, odpowiadają w istocie warunkom, które są określone w obecnych [przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#) w odniesieniu do nabycia lub utraty prawa pobytu. Organy Zjednoczonego Królestwa nie będą mogły uznaniowo odrzucić wniosku, kierując się przesłankami, które są niezgodne z [obowiązującymi przepisami UE](#). Żadna osoba uprawniona do ochrony nie zostanie poszkodowana.

Z jednej strony, warunki decydujące o utracie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie będą korzystniejsze, niż przewidziano w obecnych [przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), ponieważ obywatele UE i członkowie ich rodzin będą mogli opuścić Zjednoczone Królestwo na okres pięciu lat, nie tracąc nowego statusu stałego pobytu (obecne przepisy dopuszczają tylko okres dwuletniej nieobecności). Z drugiej strony, tak jak dzisiaj, obywatele UE mogą stracić nowy status pobytu, jeżeli popełnią przestępstwo w Zjednoczonym Królestwie. Jeżeli przestępstwo zostanie popełnione po zakończeniu okresu

przejściowego, decyzja o utracie statusu zostanie podjęta zgodnie z jego prawem krajowym i z uwzględnieniem wszelkich ograniczeń wynikających z instrumentów prawa międzynarodowego i krajowego obowiązujących w Zjednoczonym Królestwie.

Nie rozumiem, jakie kryteria będą stosować władze Zjednoczonego Królestwa przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu nowego statusu pobytu obywatelom Unii. Czy mogą mi je Państwo wyjaśnić?

Kryteria merytoryczne, które obywatele UE będą musieli spełniać, aby uzyskać nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie, będą w istocie takie same jak kryteria określone w obecnych [przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#). Zagwarantuje to, że wszyscy obywatele UE, którzy spełniliby warunki konieczne do uzyskania prawa pobytu na mocy [przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), będą kwalifikować się do otrzymania nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie oraz że obywatele UE, którzy spełniliby warunki konieczne do uzyskania prawa pobytu stałego na mocy [tych samych przepisów unijnych](#), będą kwalifikować się do otrzymania nowego statusu stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Do kiedy muszę złożyć wniosek o „status osoby osiedlonej” lub „wstępny status osoby osiedlonej”?

Osoby, które legalnie przebywały w Zjednoczonym Królestwie przed końcem okresu przejściowego oraz bliscy członkowie rodziny dołączający między dniem 1 stycznia a 30 marca 2021 r. do przebywającego w Zjednoczonym Królestwie obywatela UE, mają czas do 30 czerwca 2021 r. (sześć miesięcy po zakończeniu okresu przejściowego), aby złożyć wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Członkowie rodziny objęci umową o wystąpieniu, którzy chcą dołączyć do swoich krewnych w Zjednoczonym Królestwie po 31 marca 2021 r., mają trzy miesiące od daty przybycia do Zjednoczonego Królestwa na złożenie wniosków o nowe statusy pobytu.

Przez cały ten okres, aż do czasu rozpatrzenia ich wniosku, będą im przysługiwać obecnie posiadane prawa pobytu.

Co stanie się, jeżeli decyzja w sprawie mojego wniosku o nowy status pobytu zajmie władzom Zjednoczonego Królestwa bardzo dużo czasu?

Jeżeli złożył Pan wniosek i otrzymał potwierdzenie jego złożenia, będzie miał Pan możliwość mieszkania i zachowania wszystkich obecnych praw w Zjednoczonym Królestwie aż do podjęcia decyzji. Jeżeli wniosek zostanie odrzucony, będzie Pan uprawniony do złożenia odwołania i pozostania w Zjednoczonym Królestwie do czasu jego rozpatrzenia.

Czy osobom, które nie złożą wniosku w terminie, będzie przysługiwać jakakolwiek ochrona?

Organy Zjednoczonego Królestwa będą stosować proporcjonalne podejście względem osób, które nie zdołają złożyć wniosku w terminie. Wnioski, w przypadku których podane zostaną uzasadnione powody dla niedotrzymania terminu, zostaną zaakceptowane. Spóźnieni wnioskodawcy, których wnioski nie zostaną przyjęte przez organy Zjednoczonego Królestwa, będą mogli zwrócić się do niezależnego sądu w tym państwie o zbadanie tej odmownej decyzji.

Jaki jest termin złożenia wniosku o nowy status pobytu dla członków rodziny, którzy przybędą po zakończeniu okresu przejściowego?

Będą oni mieli trzy miesiące od daty przybycia na złożenie wniosku o przyznanie nowego statusu pobytu. Osoby, których wnioski z zagranicy zawierają wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie wraz z wizą wjazdową, nie muszą składać ponownego wniosku (jeżeli wniosek ten został rozpatrzony pozytywnie).

Czy istnieją gwarancje chroniące osoby, które chcą złożyć wniosek o nowy status pobytu, ale nie mogą tego zrobić ze względu na to, że system w Zjednoczonym Królestwie nie działa?

Tak. Umowa o wystąpieniu gwarantuje, że termin sześciu miesięcy po zakończeniu okresu przejściowego (podczas którego należy złożyć wniosek o nowy status pobytu) powinien zostać automatycznie przedłużony o rok, jeżeli Zjednoczone Królestwo stwierdzi problemy techniczne uniemożliwiające zarejestrowanie wniosku lub wystawienie potwierdzenia jego złożenia. W trakcie tego przedłużonego okresu, wszystkie prawa pobytu zostają w pełni zachowane.

Posiadam już dokument potwierdzający stały pobyt, który władze brytyjskie wydały mi w ubiegłym roku. Mam nadzieję, że osoby takie jak ja będą mogły pozostać w Zjednoczonym Królestwie bez zbędnych formalności.

Tak. Musi Pan złożyć wniosek o przyznanie nowego statusu stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, ale ponieważ uzyskał Pan już pobyt stały w Zjednoczonym Królestwie na podstawie obowiązujących [przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), postępowanie administracyjne będzie proste: będzie Pan musiał tylko przedstawić paszport lub dowód tożsamości, złożyć oświadczenie dotyczące niezatartych wyroków wpisanych do rejestru karnego w państwie, w którym został Pan skazany, oraz udowodnić, że nadal zamieszkuje Pan w Zjednoczonym Królestwie. Wydanie nowego statusu pobytu będzie bezpłatne.

Spełniam warunki wymagane do uzyskania stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, ale nie wystąpiłam do tej pory o dokument poświadczający pobyt stały. Czy powinnam złożyć wniosek przed zakończeniem okresu przejściowego?

Posiadanie tego dokumentu nie jest konieczne, by posiadać prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Jeżeli chce Pani po prostu potwierdzić swoje prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego, zgodnie z zaleceniami władz brytyjskich powinna Pani poczekać na wprowadzenie nowego statusu pobytu, które jest planowane nie później niż 29 marca 2019 r.

Jestem pełna obaw, że nowe procedury administracyjne dla obywateli UE, które są obecnie planowane przez brytyjski rząd, będą bardzo uciążliwe. W jaki sposób UE chroni moje prawa w toku negocjacji?

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do opracowania nowego systemu procedur administracyjnych dotyczących rozpatrywania wniosków o nowy status pobytu. Procedury te będą przejrzyste, sprawne i uproszczone, tak by uniknąć niepotrzebnych obciążeń administracyjnych. Nowy system nie będzie powielał obecnych procedur dotyczących prawa stałego pobytu.

Formularze wniosków będą krótkie, proste, przyjazne dla użytkownika i dostosowane do kontekstu umowy o wystąpieniu.

Umowa o wystąpieniu zawiera klauzulę stanowiącą, że Zjednoczone Królestwo nie może wymagać żadnych dodatkowych formalności niż te, które są absolutnie konieczne i proporcjonalne w celu ustalenia, czy spełnione są kryteria pobytowe. Umowa o wystąpieniu zawiera postanowienia, które są zbliżone do podejścia przyjętego w [unijnych przepisach dotyczących swobodnego przemieszczania się](#) w zakresie wymogów dowodowych.

Kiedy widzę, w jaki sposób przepisy unijne dotyczące swobodnego przepływu są obecnie stosowane w Zjednoczonym Królestwie, obawiam się, że nowy system nie będzie działał w praktyce.

Zjednoczone Królestwo przedstawiło szczegółowe informacje na temat działań, które podejmie w celu wdrożenia umowy o wystąpieniu (zob. <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>). Szczegółowe rozwiązania znajdują się w umowie o wystąpieniu. System administracyjny będzie sprawny, przejrzysty, prosty i nie powinien być źródłem niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.

Aby zaoferować obywatelom konkretne zabezpieczenia, umowa o wystąpieniu zapewnia stosowanie wszystkich gwarancji proceduralnych zawartych w [dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się](#). Oznacza to prawo do wniesienia odwołania od każdej decyzji ograniczającej prawo pobytu. Oznacza to również, że dany obywatel zachowuje wszystkie prawa przysługujące mu na podstawie umowy o wystąpieniu do czasu wydania ostatecznej decyzji, czyli prawomocnego orzeczenia sądowego kończącego ewentualną procedurę odwoławczą.

Dwa lata temu wystąpiłam w Zjednoczonym Królestwie o wydanie unijnego zaświadczenia o rejestracji. Skompletowałam prawie sto stron dokumentacji, aby władze brytyjskie nie miały wątpliwości, że spełniam wymagane warunki. Nie chcę ponownie przechodzić przez te same formalności. Czy tym razem procedura będzie wyglądać inaczej?

Tak. Nowy status pobytu nie będzie wymagać żadnych dodatkowych formalności niż te, które są absolutnie konieczne i proporcjonalne w celu ustalenia, czy spełnione są kryteria pobytowe. Umowa o wystąpieniu zawiera postanowienia, które są zbliżone do podejścia przyjętego w [unijnych przepisach dotyczących swobodnego przemieszczania się](#) w zakresie wymogów dowodowych. Jednocześnie organy Zjednoczonego Królestwa będą starać się wykorzystywać dowody, którymi już dysponują (np. ewidencję podatków dochodowych), aby zmniejszyć liczbę dokumentów przedstawianych przez wnioskodawców.

Innymi słowy, wnioskodawcy będą musieli przedstawić tylko minimalną liczbę dowodów, która jest niezbędna do wykazania, że kwalifikują się do otrzymania nowego statusu pobytu (w przypadku pracownika oznacza to paszport lub dowód tożsamości oraz dokumenty potwierdzające pięcioletni okres pracy w Zjednoczonym Królestwie i fakt dalszego zamieszkiwania w tym państwie), złożyć oświadczenie dotyczące niezatartych wyroków wpisanych do rejestru karnego w państwie, w którym została Pani skazana, i nic ponadto.

Moim zdaniem administracyjne procedury imigracyjne stosowane w Zjednoczonym Królestwie są zbyt uciążliwe. Czy planowane są jakieś przepisy lub zabezpieczenia, które pomogą mi, kiedy będę składać swój wniosek?

Władze Zjednoczonego Królestwa będą współpracować z osobami wnioskującymi o nowy status pobytu, aby ułatwić im udowodnienie, że spełniają wymagane warunki, oraz aby zapobiec błędom lub pominięciom, które mogą mieć wpływ na decyzję w sprawie wniosku. Brytyjskie władze będą umożliwiać wnioskodawcom dostarczenie dodatkowych dowodów lub poprawienie wniosku w przypadkach, w których doszło najwyraźniej do nieumyślnego pominięcia. W odniesieniu do dowodów obowiązywać będzie zasada elastyczności, która w stosownych przypadkach pozwoli brytyjskim organom korzystać ze swobody uznania na korzyść wnioskodawcy.

Organy Zjednoczonego Królestwa będą współpracować z wnioskodawcami, aby pomóc im udowodnić, że kwalifikują się oni do otrzymania nowego statusu pobytu. Wnioskodawcy znajdujący się w trudnej sytuacji będą mogli liczyć na publiczną pomoc na podobnych zasadach jak obecnie, np. w lokalnych bibliotekach.

Ponieważ dużo podróżuję naprawdę nie chciałabym wysłać mojego paszportu wraz z wnioskiem o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie i funkcjonować bez niego. Co mogę zrobić?

Podczas gdy umowa o wystąpieniu gwarantuje, że w przypadku wielu dokumentów potwierdzających wysłana może zostać tylko ich kopia, władze krajowe wciąż będą mogły wymagać przedłożenia ważnego paszportu lub dowodu tożsamości wraz z wnioskiem. Mimo że dowody tożsamości są zazwyczaj zatrzymywane na czas rozpatrzenia wniosku, jest Pani uprawniona do złożenia wniosku o zwrot dowodu tożsamości przed rozpatrzeniem wniosku.

Czy mogę wysłać kopie – a nie oryginały – dokumentów potwierdzających?

Tak. Wszystkie dokumenty potwierdzające prócz paszportu lub dowodu tożsamości mogą zostać przedstawione w formie kopii. Władze krajowe mogą wymagać, w konkretnych przypadkach, aby pewne dokumenty zostały przekazane w oryginale, jeżeli istnieją uzasadnione wątpliwości co do ich autentyczności.

Koszt niektórych wniosków imigracyjnych składanych w Zjednoczonym Królestwie jest bardzo wysoki. Jakiej kwoty będą żądać władze brytyjskie od obywateli UE i członków ich rodzin ubiegających się o nowy status pobytu po zakończeniu okresu przejściowego?

Nowy status pobytu będzie wydawany nieodpłatnie (w przypadku osób, które muszą obecnie, tzn. przed zakończeniem okresu przejściowego, posiadać ważny dokument stałego pobytu wydany zgodnie z [unijnymi przepisami dotyczącymi swobodnego przemieszczania się](#)) lub za opłatą nie wyższą niż opłata pobierana od obywateli brytyjskich za wydanie podobnych dokumentów. Zjednoczone Królestwo zapowiedziało, że od osób powyżej 16-tego roku życia za wydanie statusu osoby osiedlonej pobierana będzie opłata 65 GBP. W przypadku osób poniżej 16-tego roku życia opłata ta wyniesie 32,50 GBP. (<https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>).

Jestem w związku małżeńskim i mam trójkę dzieci. Czy nasze wnioski będą rozpatrywane osobno, czy razem?

Umowa o wystąpieniu gwarantuje, że wnioski złożone przez rodziny w tym samym czasie, będą rozpatrywane razem.

Słyszałem, że zgodnie z umową o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo wydaje dokumenty pobytu w formie cyfrowej. Hmm?

Dokumenty pobytu w ramach umowy o wystąpieniu mogą zostać wystawione w formie fizycznej (na przykład jako plastikowa karta z zabezpieczeniami) lub w formie cyfrowej. Dokument cyfrowy będzie opierał się na wpisie w cyfrowej bazie danych prowadzonej przez władze Zjednoczonego Królestwa.

Obywatele UE mogą się obecnie odwoływać od decyzji władz Zjednoczonego Królestwa. Czy prawo to będzie chronione również po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak, prawo to zostało w pełni włączone do umowy o wystąpieniu.

Co się stanie z obywatelami UE, których wnioski o wydanie nowego statusu pobytu zostaną odrzucone przez władze Zjednoczonego Królestwa? Czy będą oni mogli pozostać w tym państwie do czasu rozpatrzenia odwołania?

Obywatele UE, których wnioski o przyznanie nowego statusu pobytu po zakończeniu okresu przejściowego zostaną odrzucone, będą mogli odwoływać się od decyzji odmownej do sądu. Zachowają oni prawo pobytu do czasu, aż decyzja odmowna – albo orzeczenie w sprawie odwołania – staną się ostateczne i prawomocne. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku obecnych [przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się](#), władze Zjednoczonego Królestwa mogą w wyjątkowych przypadkach (takich jak decyzja uzasadniona koniecznymi względami bezpieczeństwa publicznego) wydalić osoby, których wnioski zostały odrzucone, jeszcze przed wydaniem prawomocnego orzeczenia, ale nie wolno im utrudniać takiemu wnioskodawcy osobistego przedstawienia obrony, chyba że zachodzą wyjątkowe okoliczności, w związku z którymi obecność tej osoby w Zjednoczonym Królestwie mogłaby spowodować poważne problemy dla polityki publicznej lub bezpieczeństwa publicznego.

Czy muszę czekać do końca okresu przejściowego, aby złożyć wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie?

Nie. Będzie istnieć możliwość złożenia wniosku o nowy status pobytu i potwierdzający go dokument jeszcze przed końcem okresu przejściowego. Władze Zjednoczonego Królestwa planują, że system dobrowolnego składania wniosków zacznie funkcjonować przed dniem 29 marca 2019 r. Możliwe będzie złożenie wniosku, który następnie zostanie przetworzony, zgodnie ze wszystkimi gwarancjami umowy o wystąpieniu.

Jaka jest różnica między systemem dobrowolnym a obowiązkowym?

System obowiązkowy zacznie oficjalnie obowiązywać dopiero po zakończeniu okresu przejściowego, gdy uzyskanie nowego statusu pobytu stanie się warunkiem koniecznym do uzyskania prawa pobytu zgodnie z umową o wystąpieniu. Obywatele UE i ich członkowie rodziny, którzy przybędą przed zakończeniem okresu przejściowego, będą mieli sześć miesięcy od zakończenia okresu przejściowego, aby złożyć wniosek o nowy status pobytu.

System dobrowolny będzie dostępny jeszcze przed brexitem. Obywatele UE i członkowie ich rodzin będą mieli możliwość otrzymania nowego statusu pobytu, przy czym nie wpłynie to na prawa do swobodnego przemieszczania się podczas okresu przejściowego.

Co wydarzy się, jeżeli mój wniosek w ramach dobrowolnego systemu zostanie rozpatrzony pozytywnie?

Podczas gdy – z technicznego punktu widzenia – decyzja o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku nie ma żadnej mocy prawnej w ramach umowy o wystąpieniu aż do zakończenia okresu przejściowego (jest to pewnego rodzaju odroczenie decyzji podjętej w 2019 r., która zagwarantuje prawa dopiero w 2021 r.), otrzyma Pan jednak pewność prawną, że z końcem okresu przejściowego, będzie Pan posiadał nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Podczas okresu przejściowego władze Zjednoczonego Królestwa będą miały możliwość wycofania odroczonego statusu pobytu jedynie ze względów porządku publicznego.

Co wydarzy się, jeżeli mój wniosek w ramach dobrowolnego systemu zostanie odrzucony?

Będzie mógł Pan zostać w Zjednoczonym Królestwie do zakończenia okresu przejściowego, jeżeli spełnia Pan warunki określone w [dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się](#). Będzie miał Pan możliwość ponownego złożenia wniosku w ramach systemu dobrowolnego do zakończenia okresu przejściowego, a nawet w terminie do sześciu miesięcy po zakończeniu okresu przejściowego.

Czy mogę odwołać się od odrzucenia mojego wniosku złożonego w ramach systemu dobrowolnego?

Tak, wszystkie procedury odwoławcze będą dostępne.

Jestem obywatelem Zjednoczonego Królestwa i mieszkam w jednym z państw członkowskich UE. Która procedura administracyjna obowiązuje w moim przypadku?

Zależy to od państwa członkowskiego, w którym Pan przebywa. Niektóre państwa członkowskie stosować będą system „konstytutywny”, podobny do systemu stosowanego przez Zjednoczone Królestwo – warunkiem uzyskania prawa pobytu jest złożenie przez zainteresowaną osobę wniosku o nowy status pobytu na mocy umowy o wystąpieniu. Inne państwa członkowskie będą stosować system „deklaratywny”, podobny do zasad stosowanych na mocy [dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się](#) – nie będzie obowiązku ubiegania się o nowy status pobytu w celu uzyskania prawa pobytu na mocy umowy o wystąpieniu.

O szczegółowe informacje dotyczące procedury mającej zastosowanie w Pana przypadku powinien się Pan zwrócić do władz państwa członkowskiego Pana miejsca zamieszkania.

8. Kwalifikacje zawodowe

- *Kwalifikacje zawodowe w obecnych przepisach UE*

Co oznacza pojęcie „kwalifikacji zawodowych”?

Kwalifikacje zawodowe to określone w przepisach prawa szczególne wymogi dotyczące kwalifikacji, jakie dana osoba musi posiadać, aby uprawiać zawód regulowany lub prowadzić działalność regulowaną w danym kraju.

Wymogi te są różne w odniesieniu do różnych zawodów. Również wymogi dotyczące tego samego zawodu lub rodzaju działalności mogą się różnić między poszczególnymi krajami.

W ramach kwalifikacji zawodowych może być wymagane ukończenie określonych studiów lub szkoleń lub doświadczenie zawodowe. Potwierdzeniem uzyskania kwalifikacji mogą być odpowiednie dyplomy, świadectwa lub certyfikaty bądź poświadczenia kompetencji lub doświadczenia zawodowego.

Czy obecnie kwalifikacje uznawane w jednym państwie członkowskim są ważne w innym państwie członkowskim?

Obywatele UE mają prawo wykonywać swój zawód jako pracownik najemny albo osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje.

Przedstawiciel danego zawodu (np. fizjoterapeuta), który ukończył szkolenie i uzyskał kwalifikacje w jednym państwie członkowskim, a następnie postanowi zamieszkać i pracować w innym państwie członkowskim, w którym dostęp do tego zawodu i jego wykonywanie jest regulowane – musi przed podjęciem pracy uzyskać w tym państwie członkowskim uznanie swoich kwalifikacji.

W myśl przepisów UE państwa członkowskie regulujące określone zawody muszą – na ściśle określonych warunkach – rozważyć kwalifikacje uzyskane w innych państwach członkowskich w celu ich uznania i dopuszczenia danej osoby do zawodu.

W przypadku kilku zawodów (lekarze, pielęgniarki, lekarze dentyści, lekarze weterynarii, położne, farmaceuci i architekci) istnieje system automatycznego uznawania kwalifikacji w oparciu o wspólne minimalne wymogi w zakresie kształcenia. Ponadto przedstawiciele niektórych zawodów – głównie w obszarach rzemiosła, przemysłu i handlu – mogą skorzystać z systemu automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie doświadczenia, o ile spełnią pewne warunki.

W przypadku innych zawodów przyjmujące państwo członkowskie może nałożyć środki wyrównawcze w stosunku do przybywającego pracownika, o ile tylko jego kwalifikacje zawodowe w obiektywny sposób różnią się znacznie od kwalifikacji wymaganych w tym państwie członkowskim.

Państwo członkowskie, w którym dana osoba ubiega się o uznanie kwalifikacji, musi wydać stosowną decyzję w ściśle określonym terminie. Od decyzji takiej można się odwołać na mocy prawa krajowego; nie może ona być arbitralna i musi być w pełni zgodna z prawem UE.

Pewne szczegółowe zasady mogą mieć zastosowanie do zawodów objętych umową o wystąpieniu, np. zawodów prawniczych.

Opisany system UE nie ma zastosowania do uznawania wniosków składanych przez obywateli spoza UE, chyba że istnieją w tym zakresie szczególne ustalenia, np. dotyczące obywateli Szwajcarii i państw EOG.

Kwalifikacje uzyskane przez obywateli UE w państwach nienależących do Unii są objęte systemem UE tylko pod warunkiem zrównania ich z kwalifikacjami unijnymi. Następuje to po trzech latach wykonywania zawodu w państwie członkowskim, które uznało takie kwalifikacje jako pierwsze.

Jak traktowane są obecnie kwalifikacje uznawane w jednym państwie członkowskim w sytuacji tymczasowego albo okazjonalnego świadczenia usług w innym państwie członkowskim?

W przypadku większości zawodów regulowanych prawo UE zezwala państwu członkowskiemu, w którym ma być świadczona dana usługa, jedynie na zwrócenie się o uprzednią deklarację ze strony osoby wykonującej dany zawód. Taką deklarację można złożyć raz do roku (lub raz na 18 miesięcy w przypadku europejskiej legitymacji zawodowej) i można do niej dołączyć ograniczoną liczbę świadectw.

Nie dopuszcza się wstępnego sprawdzania kwalifikacji przez państwo członkowskie, w którym ma być świadczona dana usługa. Ważnym wyjątkiem są zawody wiążące się z ryzykiem poważnej szkody dla zdrowia lub bezpieczeństwa usługobiorcy. Sprawdzenie takie nie może wykraczać poza zakres niezbędny do tego konkretnego celu.

Ponadto w przypadku takich zawodów jak lekarze, pielęgniarki, lekarze dentyści, lekarze weterynarii, położne, farmaceuci i architekci, objętych systemem automatycznego uznawania kwalifikacji, nie można wymagać wstępnego sprawdzania kwalifikacji. Dopuszczalny jest jedynie wymóg corocznego uprzedniego przedstawiania deklaracji.

- *Kwalifikacje zawodowe w umowie o wystąpieniu*

Czy wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE zmieni tę sytuację?

Obywatele Zjednoczonego Królestwa nie będą już obywatelami UE, a kwalifikacje nabyte w tym państwie nie będą już kwalifikacjami unijnymi.

Opisany powyżej system obowiązujący w UE nie będzie już mieć zastosowania do osób znajdujących się w takiej sytuacji i nie będzie już obowiązywać w Zjednoczonym Królestwie.

Wszelkie kwestie dotyczące uznawania kwalifikacji i możliwości świadczenia usług w ramach zawodów regulowanych w którymkolwiek państwie członkowskim UE lub Zjednoczonym Królestwie będą regulowane przepisami krajowymi, a prawa i korzyści przewidziane przepisami UE nie będą mieć zastosowania.

Co przewiduje umowa o wystąpieniu?

Umowa o wystąpieniu zmierza w tym zakresie przede wszystkim do tego, aby brexit nie wpłynął na ważność kwalifikacji obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa, którzy w chwili wygaśnięcia okresu przejściowego mieszkają legalnie w państwie przyjmującym, a już uprzednio uzyskali uznanie swoich kwalifikacji w tym państwie na mocy określonych uregulowań UE, oraz na ich prawo do wykonywania zawodu w tym państwie.

To samo należy zapewnić osobom, które pod koniec okresu przejściowego będą pracownikami przygranicznymi w państwie, w którym uzyskali uznanie swoich kwalifikacji i prawo do wykonywania zawodu.

Umowa o wystąpieniu obejmuje również złożone już przez te osoby, a jeszcze nierozpatrzone wnioski o uznanie kwalifikacji.

Umowa o wystąpieniu nie gwarantuje osobom pochodzącym ze Zjednoczonego Królestwa, przebywającym w państwie członkowskim UE, że na podstawie prawa Unii będą mogli uzyskać – czy to w państwie członkowskim zamieszkania, czy w innym państwie członkowskim UE – dodatkowe uznanie swoich kwalifikacji zawodowych już po zakończeniu okresu przejściowego bądź prawo tymczasowego lub okazjonalnego świadczenia usług w którymś z tych państw.

Umowa o wystąpieniu nie przewiduje również tego, aby zezwolenia wydane przez władze Zjednoczonego Królestwa w niektórych sektorach (szczególnie w sektorze transportu), ważne w całej Europie w ramach rynku wewnętrznego, zachowały ważność w pozostałej części UE, ani by takie zezwolenia wydane przez władze państw członkowskich UE zachowały ważność w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem brytyjskim architektem, mieszkam i pracuję w Estonii. Czy będę mógł nadal wykonywać tam swój zawód?

Tak. Jeżeli Pańskie kwalifikacje zawodowe zostały uznane w kraju, w którym Pan obecnie mieszka, albo – jeżeli jest Pan pracownikiem transgranicznym – w którym Pan pracuje, będzie Pan mógł w dalszym ciągu wykonywać tam działalność zawodową na podstawie otrzymanej decyzji w sprawie uznania kwalifikacji.

To samo dotyczy np. architekta z Estonii, mieszkającego i pracującego w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem brytyjskim fizjoterapeutą, mieszkam w Belgii, a pracuję jako fizjoterapeuta w Luksemburgu, gdzie uznano moje kwalifikacje. Czy będę mógł nadal na podstawie prawa UE świadczyć usługi jako pracownik przygraniczny w Luksemburgu?

Tak. Jeżeli Pańskie kwalifikacje zawodowe zostały uznane w kraju, w którym Pan obecnie mieszka, albo – jeżeli jest Pan pracownikiem transgranicznym – w którym Pan pracuje, będzie Pan mógł w dalszym ciągu wykonywać tam działalność zawodową na podstawie otrzymanej decyzji w sprawie uznania kwalifikacji.

To samo dotyczy np. fizjoterapeuty z Belgii, mieszkającego w Irlandii, a pracującego jako fizjoterapeuta w Zjednoczonym Królestwie, gdzie uznano jego kwalifikacje.

Jestem brytyjską lekarz weterynarii i pracuję w tym zawodzie w Belgii. Czy na podstawie prawa UE będę mogła nadal tymczasowo lub okazjonalnie świadczyć usługi w innych państwach członkowskich po zakończeniu okresu przejściowego?

Nie. Nie będzie Pani już mogła na podstawie prawa UE świadczyć takich usług.

Ewentualną możliwość i warunki ich świadczenia będą już regulować przepisy poszczególnych państw członkowskich UE.

Jestem obywatelką Irlandii. Wystąpiłam o uznanie moich kwalifikacji zawodowych w Zjednoczonym Królestwie. Co się stanie, jeśli nie otrzymam decyzji przed końcem okresu przejściowego?

Jeżeli przed końcem okresu przejściowego wystąpiła Pani o uznanie kwalifikacji w państwie, w którym Pani obecnie mieszka, albo – jeżeli jest Pani pracownikiem transgranicznym – w którym Pani pracuje, procedura uznania powinna zostać dokończona na podstawie przepisów unijnych, które obowiązywały przed końcem okresu przejściowego. Reguła ta powinna zapewnić sprawne dokończenie procedury i jej pozytywny wynik, o ile wnioski były uzasadnione.

To samo dotyczy obywatela Zjednoczonego Królestwa, który złożył wniosek o uznanie jego kwalifikacji w państwie członkowskim UE.

Jestem angielskim adwokatem; mieszkam w Belgii i przed końcem okresu przejściowego zostałem wpisany do rejestru adwokatów w Brukseli. Jaka będzie moja sytuacja po wygaśnięciu okresu przejściowego?

Pańska sytuacja będzie zależała od tego, w jakim charakterze został Pan wpisany do rejestru.

Jeśli jest Pan do niego wpisany jako prawnik unijny, czyli na podstawie uprawnień uzyskanych we własnym kraju (czyli w Anglii i Walii, w Szkocji bądź w Irlandii Północnej), to nie będzie Pan mógł już świadczyć usług w Unii, w tym w Belgii, na podstawie prawa UE. Pańska sytuacja będzie zależeć od przepisów, jakie będą obowiązywać w poszczególnych państwach członkowskich w odniesieniu do prowadzenia działalności i świadczenia usług przez prawników spoza UE na terytorium tych państw.

Jeśli natomiast jest Pan wpisany do rejestru jako prawnik belgijski (a więc uzyskał Pan uznanie kwalifikacji w Belgii na podstawie dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych lub na podstawie przepisów szczególnych dyrektywy w sprawie prowadzenia działalności przez prawników) i pod koniec okresu przejściowego mieszka Pan w Belgii lub pracuje tam jako pracownik przygraniczny, to zachowa Pan swoje prawa do figurowania w rejestrze adwokatów, członkostwa w palestrze i prowadzenia praktyki w Belgii. Wymienione dyrektywy nie będą już jednak uprawniać Pana do prowadzenia działalności i świadczenia usług w innym państwie członkowskim UE.

To samo będzie dotyczyć prawników belgijskich w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem obywatelką Finlandii i w tym kraju mieszkam. Odbynam obecnie studia na lokalnej uczelni, która ma umowę partnerską z brytyjskim uniwersytetem. Po ukończeniu studiów uzyskam brytyjski dyplom. Jaki będzie status mojej kwalifikacji, jeśli uzyskam dyplom po zakończeniu okresu przejściowego?

Jeśli Pani dyplom będzie wydany przez instytucję (uczelnię lub instytut zawodowy) ze Zjednoczonego Królestwa, to będzie on stanowił kwalifikację pozaunijną, która nie będzie uznawana w ramach systemu UE.

Warunki, na jakich będzie Pani mogła się ubiegać o uznanie swojej kwalifikacji w państwie członkowskim UE – czy to w Finlandii, czy w innym państwie, do którego postanowi Pani się przenieść – będą zależeć od prawa krajowego w tym państwie.

9. Ubezpieczenie społeczne

Jestem Hiszpanem i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Co stanie się z moimi prawami w ramach zabezpieczenia społecznego po zakończeniu okresu przejściowego?

W zakresie zabezpieczenia społecznego umowa o wystąpieniu zmierza do tego, aby nic się nie zmieniło. Nadal będą obowiązywać [obecne przepisy UE](#). Oznacza to między innymi, że:

- za pańskie **świadczenia z zabezpieczenia społecznego** będzie nadal odpowiadać Zjednoczone Królestwo – płaci Pan składki w Zjednoczonym Królestwie i ma Pan prawo do otrzymywania brytyjskich świadczeń bez żadnej dyskryminacji;
- ma pan **dostęp do opieki zdrowotnej w Zjednoczonym Królestwie** na takich samych warunkach jak obywatele brytyjscy;
- podczas **wyjazdu wakacyjnego do Unii Europejskiej** może Pan korzystać z brytyjskiej europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego;
- **jeśli Pańskie dzieci mieszkają w Hiszpanii**, a ma Pan prawo do brytyjskich świadczeń rodzinnych, to nadal będzie Pan je otrzymywał bez żadnych potrąceń, tak jak gdyby dzieci mieszkaly razem z Panem w Zjednoczonym Królestwie (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
- **jeśli po zakończeniu okresu przejściowego będzie Pan mieć dzieci**, a ma Pan prawo do świadczeń rodzinnych według brytyjskich przepisów, to otrzyma Pan świadczenia, nawet jeśli dzieci będą mieszkać np. w Hiszpanii (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
- **jeśli stanie się Pan bezrobotny** po zakończeniu okresu przejściowego, będzie Pan miał prawo do brytyjskich świadczeń dla bezrobotnych i będzie Pan mógł otrzymywać je przez dozwolony okres również w państwie członkowskim UE, poszukując tam pracy (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=pl>);
- **gdy przejdzie Pan na emeryturę** po zakończeniu okresu przejściowego, będzie Pan uprawniony do otrzymywania brytyjskiej emerytury na warunkach przewidzianych w ustawodawstwie krajowym:
 - jeśli Pański okres ubezpieczenia emerytalnego nie wystarczy do uzyskania prawa do brytyjskiej emerytury, w Zjednoczonym Królestwie uwzględnione zostaną w koniecznym zakresie okresy ubezpieczenia z innych państw członkowskich UE;
 - jeśli postanowi Pan powrócić do Hiszpanii:

- będzie Pan nadal otrzymywać brytyjską emeryturę bez żadnych potrąceń;
- będzie ona nadal waloryzowana;
- decyzja o tym, kto pokrywa Pańskie koszty opieki zdrowotnej, będzie podejmowana na podstawie Pańskiego miejsca zamieszkania i innych otrzymywanych przez Pana świadczeń;

szczególności: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=pl>;

- **po Pańskiej śmierci osoby uprawnione do otrzymywania brytyjskiej renty rodzinnej** będą mogły zwrócić się o nią i otrzymywać ją bez żadnych potrąceń, nawet mieszkając w Hiszpanii.

Jak długo będę chroniony na mocy umowy o wystąpieniu?

Będzie Pan chroniony przez cały okres nieprzerwanego pozostawania w powiązaniu ze Zjednoczonym Królestwem i jednym z państw członkowskich.

Przykładowo: jako obywatel Polski mieszkający w Zjednoczonym Królestwie i pracujący tam dla brytyjskiego pracodawcy na koniec okresu przejściowego będzie Pan nadal objęty umową o wystąpieniu, o ile nadal będzie trwało „powiązanie transgraniczne”.

„Powiązanie transgraniczne” pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a państwem członkowskim UE istnieje dopóty, dopóki mieszka Pan w Zjednoczonym Królestwie i pracuje tam u brytyjskiego pracodawcy.

Może ono istnieć nadal, nawet jeśli Pańska sytuacja ulegnie zmianie – ochrona będzie zachowana pod warunkiem utrzymania „powiązania transgranicznego” ze Zjednoczonym Królestwem, czyli np. w następujących sytuacjach:

- pracuje Pan nadal u brytyjskiego pracodawcy i podejmuje dodatkową pracę w Irlandii;
- pracuje Pan nadal u brytyjskiego pracodawcy, ale przenosi Pan swoje miejsce zamieszkania do Irlandii;
- odchodzi Pan z pracy u brytyjskiego pracodawcy i podejmuje pracę w Irlandii, ale nadal zamieszkuje Pan w Zjednoczonym Królestwie;
- Pańska umowa o pracę wygasa i zawiera Pan nową umowę z pracodawcą irlandzkim, ale pracę wykonuje Pan nadal w Zjednoczonym Królestwie;
- staje się Pan bezrobotny bez prawa do świadczenia dla bezrobotnych i nadal zamieszkuje Pan w Zjednoczonym Królestwie;
- staje się Pan bezrobotny, otrzymuje Pan świadczenie dla bezrobotnych, wyjeżdża Pan do Polski i nadal pobiera Pan tam brytyjskie świadczenie dla bezrobotnych

przez dozwolony okres, poszukując pracy (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=pl>);

- o nie udało się Panu znaleźć pracy w Polsce i wraca Pan do Zjednoczonego Królestwa poszukiwać tam pracy;
- o Pańska umowa o pracę wygasa i pozostaje Pan w Zjednoczonym Królestwie, nie podejmując nowej pracy w oczekiwaniu na osiągnięcie wieku emerytalnego;
- o przechodzi Pan na emeryturę i pozostaje w Zjednoczonym Królestwie lub wraca do kraju pochodzenia.

Zasady koordynacji zabezpieczenia społecznego nie będą jednak już Pana obejmować w pełni jeśli po wygaśnięciu umowy o pracę przeniesie Pan swoje miejsce zamieszkania do Polski (lub innego państwa członkowskiego). W takim przypadku umowa o wystąpieniu zapewni, by nie utracił Pan nabytych okresów ubezpieczenia. Na ich podstawie będzie Pan mógł otrzymywać świadczenia po spełnieniu warunków przewidzianych w przepisach krajowych (np. po osiągnięciu wieku emerytalnego).

Proszę pamiętać, że jeśli nabył Pan prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed powrotem do Polski (lub przenosinami do innego państwa członkowskiego) i wróci Pan do Zjednoczonego Królestwa zanim to prawo wygaśnie, będzie Pan nadal objęty pełną ochroną w zakresie zabezpieczenia społecznego przewidzianą w umowie o wystąpieniu.

Jestem obywatelką francuską, mieszkam we Francji, a pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Czy po okresie przejściowym będę nadal objęta zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego?

Tak – dopóki tylko Pani sytuacja będzie powiązana ze Zjednoczonym Królestwem (więcej szczegółów w odpowiedzi na pierwsze pytanie dotyczące ubezpieczenia społecznego).

Zjednoczone Królestwo będzie nadal zapewniać Pani zabezpieczenie społeczne, co oznacza m.in., że:

- musi Pani opłacać w Zjednoczonym Królestwie **składki na ubezpieczenie społeczne** i ma Pani prawo otrzymywać brytyjskie świadczenia bez jakiegokolwiek dyskryminacji;
- Zjednoczone Królestwo nadal zapewnia Pani **pokrycie kosztów opieki zdrowotnej** w miejscu zamieszkania, czyli we Francji;
- podczas **wyjazdu wakacyjnego do Unii Europejskiej** może Pani korzystać z brytyjskiej europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego;
- **jeśli Pani dzieci mieszkają we Francji**, a ma Pani prawo do brytyjskich świadczeń rodzinnych, to nadal będzie Pani je otrzymywać bez żadnych potrąceń, tak jak gdyby

dzieci mieszkają razem z Panią w Zjednoczonym Królestwie (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);

- **jeśli po zakończeniu okresu przejściowego będzie Pani mieć dzieci**, a ma Pani prawo do świadczeń rodzinnych na podstawie brytyjskich przepisów, to otrzyma Pani świadczenia, nawet jeśli dzieci będą mieszkać we Francji (szczegółowe informacje o przepisach obowiązujących w tym zakresie: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
 - **jeśli będzie Pani bezrobotna** po wygaśnięciu okresu przejściowego, będzie Pani objęta zasadami koordynacji zabezpieczenia społecznego (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=pl>);
 - **gdy przejdzie Pani na emeryturę** po zakończeniu okresu przejściowego, będzie Pani uprawniona do otrzymywania brytyjskiej emerytury na warunkach przewidzianych w przepisach krajowych Zjednoczonego Królestwa:
 - jeśli Pani okres ubezpieczenia emerytalnego nie wystarcza do uzyskania prawa do brytyjskiej emerytury, w Zjednoczonym Królestwie uwzględnione zostaną w koniecznym zakresie okresy ubezpieczenia z innych państw członkowskich UE;
 - będzie Pani otrzymywać brytyjską emeryturę bez żadnych potrąceń, nawet mieszkając we Francji;
 - będzie ona nadal waloryzowana;
 - decyzja o tym, kto pokrywa Pani koszty opieki zdrowotnej, będzie podejmowana na podstawie Pani miejsca zamieszkania i innych otrzymywanych przez Panią świadczeń;
- szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=pl>;
- **po Pani śmierci osoby uprawnione do otrzymywania brytyjskiej renty rodzinnej** będą mogły zwrócić się o nią i otrzymywać ją bez żadnych potrąceń, nawet mieszkając we Francji.

Jestem obywatelem Bułgarii, tam mieszkam, a pracuję zarówno w Bułgarii, jak i w Zjednoczonym Królestwie. Czy po okresie przejściowym będę nadal objęty zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego?

Tak – dopóki tylko Pańska sytuacja będzie powiązana ze Zjednoczonym Królestwem (więcej szczegółów w odpowiedzi na pierwsze pytanie dotyczące ubezpieczenia społecznego).

Nadal może Pan podlegać przepisom tylko jednego kraju w zakresie zabezpieczenia społecznego. Wybór tych przepisów będzie zależał od tego, jaką pracę Pan wykonuje i gdzie Pan mieszka (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=pl>).

Jestem obywatelką Włoch i pracuję w Zjednoczonym Królestwie jako urzędnik włoskiej służby cywilnej. Czy po okresie przejściowym będę nadal objęta zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego?

Tak – dopóki tylko Pani sytuacja będzie powiązana ze Zjednoczonym Królestwem (więcej szczegółów w odpowiedzi na pierwsze pytanie dotyczące ubezpieczenia społecznego).

Za Pani zabezpieczenie społeczne nadal będą odpowiadać Włochy, ze wszystkimi tego konsekwencjami (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=pl>).

Jestem obywatelem Czech, tam też mieszkam i pracuję. W momencie wygaśnięcia okresu przejściowego będę akurat na wakacjach w Zjednoczonym Królestwie. Czy nadal będę mógł korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego?

Tak – aż do końca wyjazdu. Europejska karta ubezpieczenia zdrowotnego pozwoli Panu nie tylko kontynuować już rozpoczęte leczenie niezbędne podczas wakacji, ale też otrzymać pomoc medyczną w sytuacji, gdy taka potrzeba pojawi się już po wygaśnięciu okresu przejściowego.

Jestem obywatelką brytyjską, mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. W momencie wygaśnięcia okresu przejściowego będę akurat na wakacjach we Włoszech. Czy nadal będę mogła korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego?

Tak – aż do końca wyjazdu, ale tylko we Włoszech. Brytyjska europejska karta ubezpieczenia zdrowotnego pozwoli Pani nie tylko kontynuować już rozpoczęte leczenie niezbędne podczas wakacji, ale też otrzymać pomoc medyczną w sytuacji, gdy taka potrzeba pojawi się już po wygaśnięciu okresu przejściowego. Jeśli jednak po wygaśnięciu okresu przejściowego uda się Pani w swojej wakacyjnej podróży do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, to tam nie będzie Pani już mogła korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego.

Jestem obywatelem Malty, tam też mieszkam i pracuję. Zamierzam pojechać na wakacje do Zjednoczonego Królestwa już po wygaśnięciu okresu przejściowego. Czy będę mógł w czasie tego wyjazdu korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego?

Nie. Umowa o wystąpieniu nie przewiduje możliwości korzystania w przyszłości z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego podczas pobytów wakacyjnych w Zjednoczonym Królestwie.

Jestem obywatelem Włoch; od trzech lat studiuje w Zjednoczonym Królestwie. Czy będę mógł korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego, jeśli moje studia będą trwać po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak – będzie Pan mógł korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego tak długo, jak długo potrwa Pański nieprzerwany pobyt w Zjednoczonym Królestwie. Krótkie wyjazdy do Włoch (np. na wakacje) nie będą się liczyć jako przerwa w pobycie w Zjednoczonym Królestwie na potrzeby studiów.

Jestem obywatelką chorwacką, mieszkam i pracuję w Chorwacji. Przed wygaśnięciem okresu przejściowego rozpoczęłam specjalną kurację w Zjednoczonym Królestwie. Czy będę mogła kontynuować leczenie po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak. Umowa o wystąpieniu zapewnia osobom, które rozpoczęły zaplanowane leczenie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, prawo do kontynuacji tego leczenia.

Jestem Brytyjczykiem i pracuję w Hiszpanii. Wkrótce osiągnę wiek emerytalny. Co stanie się z moimi brytyjskimi i hiszpańskimi prawami emerytalnymi po zakończeniu okresu przejściowego?

Nic się nie zmieni – Pańskie brytyjskie i hiszpańskie prawa emerytalne będą zapewnione tak samo jak obecnie. Będzie Panu przysługiwać prawo do emerytury na warunkach określonych w przepisach krajowych. Jej wysokość będzie obliczana według takich samych zasad lub, w zależności od sytuacji, według zasad UE. Nawet jeśli postanowi Pan przenieść się do innego państwa UE, będzie Pan miał prawo do tego, aby Pańska emerytura nadal była wypłacana i waloryzowana.

Niedawno przestałam pracować i pobieram teraz emeryturę państwową jednocześnie ze Zjednoczonego Królestwa i ze Słowenii, gdzie byłam wcześniej zatrudniona. Czy po zakończeniu okresu przejściowego coś się zmieni w zakresie mojej emerytury?

Pani emerytura jest bezpieczna. Będzie Pani w dalszym ciągu otrzymywać emeryturę ze Zjednoczonego Królestwa i ze Słowenii, tak jak dotychczas.

Pracowałem przez 12 lat w Zjednoczonym Królestwie. Potem wyjechałem z kraju i teraz pracuję w Austrii. Jak będą traktowane moje okresy zatrudnienia – i ubezpieczenia – w Zjednoczonym Królestwie i w Austrii, kiedy przejdę na emeryturę (co nastąpi ok. 2035 r.)?

Pańskie okresy zatrudnienia nadal będą uwzględniane. Po przejściu na emeryturę będzie Pan zatem otrzymywał świadczenie ze Zjednoczonego Królestwa (ściślej rzecz biorąc, będzie to część świadczenia odpowiadająca 12 latom pracy) i z Austrii (część świadczenia odpowiadająca liczbie lat przepracowanych w tym kraju) na takich samych warunkach, jakie obowiązują obecnie w UE.

Całe swoje życie pracowałam w Zjednoczonym Królestwie, a od czasu przejścia na emeryturę mieszkam we Francji. Martwię się, że moja brytyjska emerytura przestanie być waloryzowana po końcu okresu przejściowego.

W umowie o wystąpieniu stwierdzono wyraźnie, że wszystkie świadczenia socjalne, takie jak emerytury, będą w dalszym ciągu waloryzowane zgodnie z przepisami krajowymi.

Jeżeli w przyszłości zdecyduję się wyjechać ze Zjednoczonego Królestwa, czy będę mógł nadal pobierać przysługujące mi tam świadczenia socjalne?

Jeżeli będzie Pan chroniony na mocy umowy o wystąpieniu, zachowa Pan prawo do transferu wszystkich świadczeń socjalnych w obie strony – zarówno do państw UE, jak i do Zjednoczonego Królestwa, na takich samych warunkach, jak przewidziane [obecnie w przepisach UE](#).

Całe życie pracowałem w Belgii, a teraz przeszedłem na emeryturę i mieszkam w Wielkiej Brytanii. Obecnie mogę korzystać z opieki zdrowotnej w lokalnym szpitalu bez żadnych zbędnych formalności. Czy to się zmieni?

Po końcu okresu przejściowego nic się nie zmieni. Belgia dalej będzie zwracać Zjednoczonemu Królestwu koszty Pańskiej przyszłej opieki zdrowotnej, tak jak ma to miejsce dzisiaj.

10. **Przydatne linki**

Niniejszy dokument zawiera szereg odniesień do prawa UE. Szczegółowe informacje i ujednolicone wersje aktów prawnych UE są dostępne w języku polskim (o ile nie zaznaczono inaczej) na następujących stronach internetowych:

Umowa o wystąpieniu

https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

Traktaty UE

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>

Obecnie obowiązujące przepisy unijne dotyczące formalności związanych z pobytem obywateli UE i członków ich rodzin

<https://europa.eu/youreurope/citizens/residence>

Dyrektywa 2004/38/WE („dyrektywa o swobodnym przemieszczaniu się”)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02004L0038-20110616&from=EN>

Rozporządzenie (UE) nr 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20180513>

Obecne przepisy UE w sprawie swobodnego przepływu pracowników w zawodach regulowanych

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_en.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Dyrektywa 2005/36/WE („dyrektywa w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych”)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1524471207123&uri=CELEX:02005L0036-20171201>

Obecne przepisy UE w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

<https://europa.eu/youreurope/citizens/health>

<https://europa.eu/youreurope/citizens/work>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=849>

Rozporządzenie (WE) nr 883/2004

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1523864958846&uri=CELEX:02004R0883-20170411>

Rozporządzenie (WE) nr 987/2009

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1523865037085&uri=CELEX:02009R0987-20180101>